

Anförande av Donald Tusk i Europaparlamentet om Europeiska rådets senaste möte, den 15 oktober 2015

Herr talman, ledamöter av Europaparlamentet.

Innan jag rapporterar om Europeiska rådets möte den 15 oktober och vad som kommer att ske framöver vill jag först säga följande:

Den kris, eller hellre utmaning, som vi – gemenskapen och EU – just nu står inför är kanske den största utmaning vi sett på årtionden. Tveklöst har denna utmaning potential att förändra det EU vi byggt upp. Den har också potential att förstöra sådant vi med möda uppnått, som det gränsfria resandet mellan Schengenländerna. Än värre har den potential att orsaka tvära kast i det europeiska politiska landskapet. Det är förändringar som inte är positiva. Den tid vi nu upplever är något utöver det vanliga och den kräver åtgärder, uppoffringar och solidaritet utöver det vanliga. För mig i egenskap av ordförande för Europeiska rådet – och för de flesta av oss tror jag – är det av största vikt att se till att EU-länderna och EU-institutionerna står eniga. Vi ska klara krisen tillsammans. Jag vill inte tänka på vad som händer om vi misslyckas.

Ända från krisens början har jag betonat hur viktigt det är att vi skyddar våra yttre gränser. Vi har ännu inget avtal om hur detta ska ske i operativa termer, men ledarna delar åtminstone synen att det måste vara en prioritet. Tyvärr kommer situationen förvärras, något jag varnade för här i kammaren förra gången jag var här. Jag tänker bl.a. på den nya vågen av flyktingar från Aleppo och de regioner där ryssarna genomfört bombanfall i Syrien, vilka orsakat mer än 100 000 nya flyktingar.

Ärade ledamöter.

Vid Europeiska rådets senaste möte var ledarna försiktigt positiva till EU-kommissionens arbete med ett avtal med Turkiet om migration. Låt mig ta tillfället i akt och tacka kommissionens vice ordförande Frans Timmermans som arbetat hårt med de tekniska detaljerna. Jag vill åter betona att en uppgörelse med Turkiet endast är vettig om den bidrar till att hejda migrationsströmmarna till Europa. Samarbetet kommer inte att vara lätt. Vi får inte ha några illusioner om att länder utanför EU kan ersätta oss i skyddet av våra gränsar – det kan inte Turkiet heller.

För det andra utvärderade ledarna arbetet med att få i gång elva så kallade "hotspots" i Grekland och Italien senast i slutet av november. Denna tidsfrist är ambitiös och kräver en kraftig och skyndsam ökning av antalet anställda och budgeten för Frontex och Easo (Europeiska stödkontoret för asylfrågor). I dagsläget har dessa EU-organ mindre än hälften av vad de behöver. I fråga om hotspots har vi påbörjat en öppen diskussion om hur de bör fungera. Den diskussionen är inte avslutad.

För det tredje förde vi långa diskussioner om hur vi ska skydda våra gränser. Vi måste omedelbart avsluta den fullständigt onödiga trötan mellan dem som vill skydda våra yttre gränser och de som förespråkar solidaritet och öppenhet. Vi behöver både och. Vi måste återställa en effektiv kontroll av de yttre gränserna för att kunna hantera situationen vid våra gränser. I detta ingår att stoppa olagliga gränsöverträdelse, registrera alla asylsökande och sätta lämpliga mottagningssystem för migranter. Detta i sig kommer inte att stoppa strömmarna. Men det kommer att minska dem kraftigt. Med hänsyn till det godkända Europeiska rådet att Frontex utvecklas utöver sitt nuvarande uppdrag. Byrån kommer att kunna ingripa vid gränskriser snabbare och mer kraftfullt. Och den kommer att ha en ledande roll i återsändandet av irreguljära migranter. Vi behöver Europaparlamentets hjälp för att göra detta så snabbt som möjligt. Syftet är att utrusta Frontex med de verktyg byrån behöver för att ge ett fullständigt skydd åt EU:s gränser. Jag vill gärna nämna det imponerande arbete som redan gjorts av medlemsstater i fråga om finansieringen av Frontex och Eas.

Samtidigt kommer vi vara tvungna att arbeta med frågan hur vi kan vidareutveckla den interna solidariteten mellan medlemsstaterna. Ett allra första steg är att ge Frontex och Easo alla resurser de behöver och att genomföra den tillfälliga omplaceringsmekanismen för att lätta bördan för de medlemsstater som drabbats hårdast.

Ärade ledamöter.

Krisen omfattar inte bara flyktingar från Syrien. Om två veckor kommer jag att sammankalla ett toppmöte i Valletta med ledare från

Europa och Afrika. Målet är att med hjälp av våra afrikanska motparter bidra till att forma ett verkligt partnerskap i migrationsfrågan mellan EU och Afrika.

Europeiska rådet beslutade att vi vill uppnå konkreta operativa åtgärder som på ett rättvist och välvägt sätt inriktas på effektivt återvändande och återtagande, upplösande av kriminella nätverk och förhindrande av olaglig migration, åtföljt av konkreta insatser för att komma åt de underliggande orsakerna och stödja den sociala och ekonomiska utvecklingen i Afrika tillsammans med ett åtagande om fortsatta möjligheter till laglig migration.

Vi kommer att arbeta för och undersöka möjligheterna att utveckla säker och hållbar mottagningskapacitet i de berörda regionerna och tillhandahålla varaktiga framtidsutsikter och nöjaktiga förfaranden för flyktingar och deras familjer, bl.a. genom tillgång till utbildning och sysselsättning, fram till dess att de kan återvända till sina ursprungsländer.

Slutligen kommer vi att uppmana medlemsstaterna att bidra ytterligare till ansträngningarna för att stödja UNHCR, Världslivsmedelsprogrammet och andra organ samt att stödja EU:s regionala förvaltningsfond för insatser med anledning av krisen i Syrien och EU:s förvaltningsfond för Afrika.

Herr talman, ärade ledamöter.

Till sist några ord om Storbritannien. Jag informerade ledarna om de förberedande samtal som mina tjänstemän och Storbritannien fört under de senaste månaderna. Vi välkomnade premiärminister David Camerons åtagande att senast i början av november skriftligen ange vilka frågor i förhållande till EU som Storbritannien ser som problematiska.

Tack.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press